

دیدگاه

شماره: 998	موضوع: توسعه لجستیک تجارت الکترونیک ضرورت اقتصاد دیجیتال (با تاکید بر تجربه کشور کره جنوبی)
تاریخ: 1401/09/21	

تهیه و تنظیم: فائزه هدایت نظری
توضیح اجمالی:
تجارت الکترونیک از عناصر کلیدی در زندگی مردم کره جنوبی محسوب می شود به طوری که در سال 2020 این کشور در جایگاه ششمین قدرت بزرگ جهان در بخش تجارت الکترونیک قرار گرفت ^۱ . از سوی دیگر، در سال 2018، کره جنوبی به لحاظ شاخص عملکرد لجستیک ^۲ در رتبه 25 جهان قرار گرفت که موبد عملکرد موفق این کشور در توسعه اقدامات لجستیکی در این کشور می باشد. اهم تحولات صورت گرفته در مدرنسازی و توسعه لجستیک بخش تجارت الکترونیک کره جنوبی در دو سطح خرد و کلان قابل بررسی است:
1- راهبردهای سیاستی در توسعه لجستیک تجارت الکترونیک کره جنوبی (سطح کلان):
الف) ایجاد لجستیک الکترونیکی شهری: «ای-لوگیس شهری» ³ . دولت کره جنوبی برای شهرهای بزرگ و به منظور ارتقای مراکز لجستیکی در تجارت الکترونیک درون شهری، ابتکار حائز توجهی با عنوان «ای-لوگیس شهری» آغاز کرده است. در این طرح پایانه های شهری (مانند پایانه کامیون ها) که کهنه و یا فرسوده بودند، به طور کامل بازسازی شده و به مراکز تدارکات درون شهری در مقیاس کوچک بدل شدند. با این اقدام ای-لوگیس های شهری می توانند پاسخگوی نیازهای تدارکات و لجستیک در بخش تجارت الکترونیک (به ویژه مدل B2C) باشند و برنامه های تحویل سریع داخل شهری را برای شهروندان تسهیل نمایند. این ترمینال ها به دلیل دسترسی عالی به مناطق مختلف در شهرهای بزرگ و وجود زیرساخت های لازم برای حمل و نقل شهری، مد نظر دولت کره جنوبی قرار گرفتند تا به عنوان مراکز لجستیکی آینده نگر به فناوری های روباتیک و اینترنت اشیا (IoT) نیز مجهز شوند. لذا علاوه بر تحویل سریع محموله ها (مانند تحویل نیمه روزه)، به لطف پیمودن مسافت های کوتاه تر شهری و صرفه جویی هزینه ای گسترده در بخش لجستیک، این روش موجب تسهیل توسعه لجستیک تجارت الکترونیک در شهرهای بزرگ شده است.
ب) بهبود تجارت الکترونیک فرامرزی ^۴ کره جنوبی
ب-1) بهبود تجارت الکترونیک فرامرزی وارداتی. کشور کره جنوبی قراردادهای تجارت آزاد را با طیف وسیعی از کشورها امضا کرده است که به موجب آن، تامین و پاسخگویی به نیازهای مصرف کنندگان کره ای از طریق فراهم بودن انواع محصولات از سوی تامین کنندگان خارجی ممکن شده است. بدین ترتیب، در بخش تجارت الکترونیک از سال 2015، این کشور مردم خود را برای خرید آنلاین فرامرزی تشویق به دریافت کد ثبت شده ترخیص الکترونیک ^۵ (کد گمرک فردی) نموده است که تحت عنوان «کد شخصی ترخیص کالا» شناخته می شود. این کدها توسط گمرک کره جنوبی برای تسریع در روند ترخیص کالاها و دریافت محصولات خریداری شده از طریق تجارت الکترونیک فرامرزی صادر شده و مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین، کشور کره جنوبی سیستم مالیاتی تسهیل کننده (معافیت مالیاتی یا کاهش نرخ مالیات ورودی برخی کالاها) و روش های گمرکی ساده (ساده سازی لیست اقلام اظهار شده برای ترخیص و با حداقل بوروکراسی اداری در روندهای گمرکی) را برای ورود این کالاها (به خصوص کالاها با ارزش پایین) فراهم نموده است؛ تا علاوه بر سهولت خرید آنلاین از کشورهای خارجی، مصرف کنندگان از خدمات لجستیک با کیفیت نیز بهره مند شوند.
ب-2) بهبود تجارت الکترونیک فرامرزی صادراتی. دولت کره جنوبی سیاست جهانی شدن تجارت الکترونیک را با جدیت دنبال می کند و حمایت گسترده از صادرات کالاها به بازارهای خارجی در اولویت اقدامات دولت قرار دارد. لذا، ایجاد و گسترش انبارهای لجستیک در خارج از کشور برای پیشبرد سفارشات آنلاین، گسترش مراکز تدارکات (لجستیک) مشترک در خارج از کشور و تقویت همکاری ها در کانالهای خرده فروشی جهانی برای نفوذ بیشتر به بازارهای صادراتی و مدیریت دقیق با هزینه کمتر در حوزه لجستیک در کشور مقصد از اقدامات تعیین شده در وزارت زمین، زیرساخت و حمل و نقل ^۶ کره جنوبی بوده است. همراستا با اقدامات فوق الذکر، گسترش پشتیبانی تبلیغاتی دولت برای شرکتهایی که وارد کانالهای خرده فروشی خارج از کشور شده اند، تاثیر بسزایی در رشد تجارت الکترونیک صادراتی داشته است. حمایت دیگر دولت، طراحی پلتفرمی است که جزئیات مربوط به سفارشات خرده فروشان آنلاین صادراتی را به صورت خودکار به اظهارنامه صادراتی آنلاین تبدیل می کند و با اتصال به سیستم ترخیص الکترونیک گمرکی، صادر کنندگان فعال در تجارت الکترونیک مجبور به اظهار تعداد زیادی از اقلام متنوع برای

¹ <https://ecommercedb.com/en/markets/kr/all>

² Logistic performance index (LPI), 2018

³ E-logis Town

⁴ Cross-Border E-Commerce

⁵ e-clearance

⁶ Personal Customs Clearance Code

⁷ Ministry of land, infrastructure and transport (MOLIT)

دیدگاه

صادرات (که امری وقتگیر و دشوار است) نباشند.

ج) ایجاد خوشه لجستیک تجارت الکترونیک. در سال 2020، وزارت اقیانوس ها و شیلات کره جنوبی¹، مجتمع اینچئون پورت² را که با حمایت دولت ایجاد شده است به عنوان یک منطقه تخصصی برای فعالیتهای تجارت الکترونیک معرفی کرد که با بهره گیری از مزیت های جغرافیایی و زیرساخت های لجستیکی، اولین منطقه بندری اختصاصی تجارت الکترونیک است. براین اساس، جهت حمایت فعالانه از شرکت های مقیم در این مجتمع، بندر اینچئون به صورت «مرکز لجستیک هوشمند» درآمده و با زیرساخت های فناوری اطلاعات پیشرفته متناسب با وضعیت تجارت الکترونیک، امکان فعالیت با نرخ های مقرون به صرفه را به کسب و کارهای تجارت الکترونیک به ویژه استارت آپ ها اختصاص می دهد.

2- راهبردهای کسب و کاری در توسعه لجستیک تجارت الکترونیک کره جنوبی (سطح خرد):

در سطح خرد، اقدامات برای مدرن سازی بخش لجستیک تجارت الکترونیک براساس نیازهای بازار و برنامه هایی که شرکتها برای موفقیت خود در آینده ترسیم نموده اند، به انجام رسیده است. از آن جمله با سرعت گرفتن کاربرد فناوری های جدید در حوزه لجستیک، شرکتهای پیشرو مانند گیک پلاس³ و سی جی لجستیک⁴ استفاده از ربات های متحرک مستقل (AMR)⁴ را برای مدرن سازی عملیات مراکز توزیعی خود به کار گرفته اند. از این باب، دامنه کاربرد وسیع ربات ها و استفاده فعال از هوش مصنوعی⁵ و تجزیه و تحلیل داده های عظیم⁶، تکامل لجستیک این شرکتها را به یک فرآیند لجستیکی هوشمند⁷ تسریع نموده است و «مگاها ب های لجستیکی هوشمند» مانند مگاها ب گونجیام شرکت سی جی لجستیک⁸ به منظور ارتقای خدمات خود از سیستم MPS⁹ (یک سیستم خودکار که نوع و مقدار موجودی محصولات برای انبارداری و توزیع را مدیریت می نماید)، سیستم EFlex (سیستم مدیریت تدارکات یکپارچه برای مشتریان تجارت الکترونیک) و سیستم ناوبری انبار¹⁰ (سیستم گردآوری اطلاعات از طریق موبایل با قابلیت نمایش تصاویر و اطلاعات از انبار) استفاده می نماید.

نکات کلیدی:

براساس یافته های حاصل از بررسی تجربه کره جنوبی، درس هایی جهت ارتقای زیرساخت لجستیک تجارت الکترونیک ایران قابل ذکر است:

1- تمرکز بر سیاست های روزآمد سازی زیرساخت های موجود و خوشه های لجستیک: سرمایه گذاری در توسعه روش های حمل و نقل و تدارکات درون شهری (به ویژه لجستیک پایدار) و روش های حمل و نقل سریع و ارزان مرسولات در کشور براساس بازسازی و روزآمد نمودن زیرساخت های سخت و نرم موجود در ترمینال های شهری (مانند ترمینال های باربری، کامیون، اتوبوس و غیره)، زیرساخت های پستی، زیرساخت های شهرک های صنعتی و یا سایر زیرساخت های در دسترس (علی الخصوص در شهرهای بزرگ) به منظور تقویت خدمات لجستیک به مشتریان تجارت الکترونیک.

2- برنامه ریزی جهت توسعه تجارت الکترونیک فرامرزی صادراتی: برنامه ریزی برای توسعه فروش محصولات تولیدی کشور به شیوه صادرات آنلاین (تجارت الکترونیکی فرامرزی صادراتی) و خدمات لجستیکی مربوطه جهت نفوذ در بازارهای خارجی (به ویژه منطقه قفقاز و خاورمیانه) که مستلزم پیشبرد موارد زیر می باشد: الف) توسعه پلتفرم ها و روندهای مناسب بانکی و گمرکی، ب) ایجاد و توسعه مراکز لجستیک خدمات خرد و کلان صادراتی این بخش، ج) توسعه روشهای حمل و نقل (مانند تحویل پستی سریع بین المللی)، د) حمایت های مالی و تبلیغاتی از صادرکنندگان تجارت الکترونیکی، ه) مذاکرات بین المللی دولت جهت تسهیل همکاری در مراکز لجستیک مشترک خارجی. این امر موجب حمایت و ترغیب تولیدکنندگان و بازرگانان داخلی برای ورود به کانال های عمده فروشی و خرده فروشی آنلاین صادراتی و همچنین فرصتی مغتنم برای برندسازی محصولات تولید داخل در بازارهای منطقه ای و جهانی می باشد.

3- حمایت از شرکت های دانش بنیان و هسته های فناور کشور: جهت دهی به حمایت های دولت در زمینه معرفی و توسعه ابزارها و خدمات نوآورانه جهت تقویت فناوری های زیرساختی و لجستیک تجارت الکترونیک: الف) توسعه روش های نوین و مبتنی بر فناوری اطلاعات برای انبارش، پردازش سفارشات و تحویل، ب) توسعه فناوری های خودکار و رباتیک در سیستم های توزیعی (انبارش و تحویل) ج) حمایت از هوشمندسازی فرایندهای پردازش سفارشات و کاربرد اینترنت اشیا در سیستم های انبار، توزیع و تحویل در تجارت الکترونیک.

¹ Ministry of Oceans and Fisheries

² Geek+

³ CJ Logistics

⁴ Autonomous Mobile Robots (AMR)

⁵ Artificial Intelligence (AI)

⁶ Big Data

⁷ smart logistics center

⁸ CJ Logistics Megahub Gonjiam

⁹ Multi-Purpose System (MPS)

¹⁰ Warehouse navigator